

KUNSTHELDEN

Niemand had Petra de Vree verteld dat het kon, kunstenaar worden

By KUNSTHELD.NL

Ze was vijftien, misschien zestien, en iemand zei iets tegen haar. Geen speech, geen aankondiging. Gewoon een zin, terloops, zoals mensen soms iets zeggen zonder te weten dat ze daarmee een leven kantelen. Dat je van haar lievelingsvak handvaardigheid ook je beroep kon maken. Dat het mocht. Dat het bestond. “Mijn hart maakte een sprong,” zegt Petra de Vree, “zoals ik dat nooit eerder had gevoeld.” In die sprong zat alles wat er daarna nog komen zou.

Een kunstwerk van Petra de Vree

Ze is niet afkomstig uit een kunstenaarsfamilie, althans niet op de manier waarop je dat woord doorgaans gebruikt. Haar opa en haar vader waren meubelmakers en heel handig met materialen. Haar moeder en ook haar zusjes schilderden of maakten muziek, maar ze deden dit thuis, voor zichzelf, zoals dat vaak gaat in gezinnen die wel gevoel hebben voor schoonheid, maar niet weten dat je er je bestaan mee kunt opbouwen. Niemand had haar dat verteld. Daarom wist ze het niet. Zo simpel is het, en zo eenvoudig kan het gaan. Een kind dat wacht op een bestemming waar nooit over wordt gesproken. Tot die ene zin haar richting omgooit.

Sindsdien heeft ze de academie gedaan en is kunst niet uit haar leven weg te denken. Ze heeft op vier continenten gewoond en gewerkt. Azië, Afrika, Zuid-Amerika, Europa. Culturen die ze inademde, die in haar kropen zoals vocht in klei. “Op een gegeven moment weet je niet meer

waar jij ophoudt en een beeld begint,” zegt ze. Het klinkt niet als verlies. Het klinkt als pure winst.

Nu werkt ze in twee ateliers, in Wageningen en in een gebouw in Den Haag. Elke ochtend schuift ze de deur wijd open, zet eerst koffie, dan haalt ze het beeld uit het plastic en vergeet de tijd. Ze maakt vrouwen. Keramische beelden van trotse en zelfverzekerde vrouwen, die tegelijkertijd ook tederheid en kwetsbaarheid tonen. Een bijzonder evenwicht in een geheel eigen ontwikkelde stijl.

Haar werkproces heeft twee fasen die haast niets met elkaar gemeen hebben. De eerste is het gezicht. Een bolletje klei dat over meerdere dagen uitgroeit tot een persoonlijkheid, bewerkt met een vergrootglas aan een stille tafel met veel licht. Zo geconcentreerd dat een telefoon die afgaat haar uit een andere wereld haalt. Ze stopt pas als het beeld haar recht aankijkt. “Een echte blik in de ogen,” zegt ze. “Pas dan is het goed.”

Petra de Vree | Source

Daarna volgt het lichaam, en dat is chaos. Ze bouwt op, breekt af, past en meet. Het atelier verandert in een zootje. Ze zoekt zich suf naar een potlood of haar gereedschap. Dan brengt ze de twee delen samen, het fijne gezicht en het zoekende lichaam, en probeert de twee contrasten tot één geloofwaardig geheel te smeden. Vaak ziet ze pas een dag later of het echt klopt.

Tweemaal hetzelfde maken doet ze nooit. Kan ze wel, maar ze wil het niet. Elk beeld moet opnieuw worden opgebouwd vanuit een nieuwe basis, met nieuwe beslissingen, nieuwe risico's. Als ze vastloopt gaat ze spelen met klei, gewoon wat proeven doen en fouten kunnen maken. Ze zegt het niet als troost maar als methode. In de fout zit de volgende stap.

Haar werk heeft titels als *What Is On The Other Side*, *Source* en *Language in Texture*. Titels die vragen stellen in plaats van antwoorden geven. In *What Is On The Other Side* staat een vrouw in aardtonen, het onderste deel geglazuurd in zeetinten, het gezicht verfijnd terwijl de rest ruwer blijft, alsof ze zich omdraait naar iets wat ze nog niet ziet. Petra voelt een groeiende bezorgdheid over hoe de mens van de natuur is losgeraakt. Zorg voor de aarde en zorg voor jezelf zijn voor haar hetzelfde gevoel, twee formuleringen voor dezelfde onrust.

“Ik heb zelf een hele sterke drive om te creëren, maar ieder beeld heeft ook een koper,” zegt ze. De losse opmerkingen van mensen bij een expositie zijn een bron van inspiratie. Ze broeden in haar, openen iets, leiden tot werk dat ze zonder die ontmoeting nooit had gemaakt. Kunst is voor haar geen monoloog.

“Neem een moment van rust” is wat ze mensen wil meegeven als ze haar werk bekijken. “Observeer. Ervaar. Laat toe wat het met je doet.” Ze vraagt niet om een analyse van het werk, alleen om aanwezigheid. En van haar beelden mag je weten dat ze ieder werk met hart en ziel gemaakt heeft. Dat zit erin, in die blik van de vrouw die je recht aankijkt vanuit de klei. Je ziet het pas na een aantal keer kijken. En dan zie je het vervolgens altijd.

Net als bij dat meisje op de middelbare school, dat voor het eerst hoorde dat het bestond. Kunstenaar worden. Dat die sprong die ze voelde ook echt ergens toe geleid heeft.